

First respondeři: Dobrovolníci, kteří zachraňují životy

28.5.2026 - Eva Mertlová | Krajský úřad Plzeňského kraje

Zdravotnická záchranná služba Plzeňského kraje patří v ČR k těm, které mají dobrovolníky z řad profesionálů i laiků na pozici first respondera - člověka, který v případě ohrožení života jiného na místo dorazí a do příjezdu záchranné služby dokáže poskytovat první pomoc, a tím často i zachránit život. First responder pracuje zdarma, ve svém volném čase a někdy s vlastním vybavením nad rámec běžné výbavy, záchranáři a hasiči pak se zdravotnickými pomůckami a přístrojem AED. V Plzeňském kraji je takových laických dobrovolníků školených záchrannou službou zhruba 200.

„Systém First responder se v Plzeňském kraji dělí na dvě části. Disponujeme first respondery jak z řad dobrovolníků, tak z řad jednotek IZS. Dobrovolníků, kteří prošli vstupním kurzem u záchranné služby, máme asi 200. Co se týče skupiny IZS, je v programu zapojeno 61 jednotek požární ochrany, Horská služba, Vodní záchranná služba Hracholusky, zaměstnanci Národního parku Šumava a nově prvosledové hlídky PCR v oblasti Plzeň-město,“ vysvětluje zdravotnický záchranář a koordinátor systému First responder Martin Steiner.

Dobrovolničtí first respondeři jsou vysíláni pomocí aplikace ZZS Mobile, kterou mají nainstalovanou ve svém mobilním telefonu, složky IZS pak svým konkrétním operačním střediskem. *„V případě, že first responder událost přijme, je ve většině případů na místě i o několik minut dříve než první výjezdová skupina ZZS, což výrazně zvyšuje šanci na přežití a velmi dobrý neurologický stav,“ říká Martin Steiner.*

Za každý rok eviduje záchranná služba zhruba 140 událostí, kdy first responder výzvu přijal a na místě poskytoval první pomoc do příjezdu výjezdových skupin ZZS.

„Tento systém jsme u nás na Zdravotnické záchranné službě Plzeňského kraje zavedli již v roce 2019 a od té doby prošel výrazným rozvojem. Určitě je důležité zmínit, že role first responderů v řetězci přežití pacientů je klíčová, zejména v oblastech s delší dojezdovou dobou výjezdových skupin záchranné služby, což je v našem případě především příhraničí. Díky našemu Vzdělávacímu a výcvikovému středisku, které zajišťuje pravidelné školení a výcvik, jsou do programu zapojeni dobrovolníci napříč všemi věkovými kategoriemi, muži i ženy, a to ve většině případů bez zdravotnického vzdělání,“ uvedl ředitel ZZS PK Pavel Hrdlička.

Vzdělávací a výcvikové středisko ZZS PK ročně proškolí 200 dobrovolníků first responderů, 650 členů JPO a přibližně 50 instruktorů z řad HZS PK a PCR.

Zkušeným responderem je **policista Roman Hrabák**. *„First responderem jsem tři roky, a proč to dělám? Motivovalo mě to, že můžu někomu pomoci, někomu zachránit život. Pokaždé, když se telefon rozhouká, vyvolá to ve vás obrovský adrenalin. Rozkliknete to a vidíte, kde to je a kdo to je. Když by totiž šlo o dítě, je to velmi těžké. Byl jsem například v autě, asi 10 km od místa, výzvu jsem přijal, dal jsem status „jedu na místo“ a zásah se podařil,“* popisuje **Roman Hrabák**, který působí v lokalitě odloučené od stanoviště záchranné služby, zásahů má proto více než jeho kolegové v Plzni. Tam je dokonce kapacita first responderů již zcela zaplněna, záchranná služba přijímá nové respondery pouze do lokalit, které jsou ve větší vzdálenosti od výjezdového stanoviště záchranářů.

Jak systém First responder funguje

Aplikace ZZS Mobile oznámí responderovi událost a veškeré informace k zásahu. Ten se pak dle svých možností rozhodne, zda výzvu přijímá a následně jede na místo. „V telefonu se dozvím například, že se jedná o bezvědomí, zda je to v domě, v patře nebo třeba na zahradě, popřípadě zda už tam probíhá resuscitace,“ popisuje **Roman Hrabák** s tím, že ne vždy je reálné na místo vyrazit. „Stalo se mi, že jsem byl od místa zásahu 10 km vzdušnou čarou a byl bych tam déle než záchranka. Takže jsem se nepřihlásil.“

„Každý, kdo je ve svém volném čase ochotný okamžitě vyrazit na pomoc druhému, si zaslouží nejen poděkování, ale především respekt. Tito lidé mají můj obrovský obdiv. Zasáhnout v situaci, kdy jde o život, vyžaduje odvahu i silnou psychiku. First responderi často přicházejí na místo jako první a pomáhají překlenout čas do příjezdu profesionálních záchranářů, kteří, byť dosahují skvělých výsledků, nemohou být vždy na místě okamžitě,“ říká **hejtman Plzeňského kraje Kamal Farhan**.

<https://www.plzensky-kraj.cz/first-responderi-dobrovolnici-kteri-zachranuji-zi>